
ECONOMIA POLÍTICA I
1r semestre 1995-1996

Professor: F.X. López Andrés

El curs té dos objectius fonamentals:

1) proporcionar una base analítica que permeti entendre una bona part de realitat social actual: els factors determinants del consum, de la producció i del creixement econòmic; el funcionament del mercat com a mecanisme d'assignació dels recursos, i les limitacions del mateix en determinats casos; les repercussions econòmiques d'algunes decisions polítiques; i la racionalitat econòmica de la intervenció pública.

2) proporcionar la base conceptual per tal de poder seguir els cursos amb contingut econòmic de la llicenciatura.

Tot seguit es descriuen els temes que es tracten en el curs.

TEMA 1: Conceptes bàsics.

1. Introducció: els objectius de la ciència econòmica. Concepte i mètode.
2. Les decisions econòmiques fonamentals: necessitats i recursos. Factors productius i frontera de possibilitats de producció. Creixement econòmic i desplaçaments de la frontera. El cost d'oportunitat de les decisions.
3. Mecanismes de decisió: el mercat i l'Estat. Criteris de valoració: Eficiència, ineficiència, equitat.

TEMA 2: Un mecanisme d'assignació: el Mercat

Les preguntes: Què fa que els preus de les coses (i dels serveis) siguin els que són, en una economia descentralitzada com l'actual? ¿Com explicar que els canvis de preus? ¿Tenen els impostos indirectes repercussions sobre els preus? ¿Qui acaba pagant els impostos indirectes?

1. La demanda i l'oferta. Concepte, determinants, i canvis.
2. L'equilibri de mercat. Exces d'oferta i excés de demanda. Elasticitat.
3. Aplicacions: efectes dels controls de preus en diferents

mercats; incidència dels impostos indirectes (qui acaba pagant l'IVA). El mercat de treball.

TEMA 3: La Demanda: les decisions de consum.

Les preguntes: ¿ Com expliquem el comportament individual pel que fa a les compres de bens i serveis? ¿Quines son les conseqüències de diferents polítiques socials (p.e., salari social) sobre el benestar dels individus o famílies afectats? Es millor optar per un salari social que per un sistema de cupons de vivenda o d'educació? Quins son els costos socials i beneficis socials de diferents polítiques?

1. El fonament de la demanda de mercat: les decisions individuals de consum. La restricció pressupostària i les preferències.
2. L'elecció òptima. Canvis en la decisió òptima. La demanda individual i la demanda col·lectiva.
3. L'excedent del consumidor. Aplicacions a les decisions públiques.
4. Altres decisions individuals: l'oferta de treball i l'estalvi.
5. Aplicacions. Costos i beneficis socials de diferents polítiques redistributives.

TEMA 4: L'oferta: Tecnologia i Producció.

Les preguntes: D'on surten, i de què depenen els costos de producció? De què (i com) depenen les decisions de producció i contractació de treball de les empreses?

1. Condicionants de les decisions de producció: tecnologia i funció de producció. Productivitat i Producte Marginal. Eficiència tècnica. Rendiments d'escala.
2. El cost d'oportunitat dels factors productius. La funció de costos. Cost total, cost mig, i cost marginal. Economies d'escala. Eficiència econòmica.
3. Efectes de canvis dels preus dels factors de producció i de les matèries primes. Canvi tecnològic. Aplicacions.
4. La demanda de factors de producció: la demanda de treball i de serveis de capital.

TEMA 5: El mercat de competència perfecta.

Les preguntes: Què son i d'on surten els beneficis econòmics de les empreses? Per què a vegades hi han beneficis i a vegades pèrdues? Com repercutirà això sobre la contractació de treball? Per què

neixen noves empreses, i per què d'altres tanquen ? Es igual que en un mercat hi hagin moltes o poques empreses? ¿ Què es el poder de mercat?

1. Mercats de competència perfecta: definició.
2. Decisions de producció i contractació òptima. Beneficis. Creació i tancament d'empreses.
3. Competència perfecta i eficiència del mercat. El quadre (l'equilibri) general.

Tema 6: Intervenció pública: fallides de mercat, eficiència i equitat.

Les preguntes: Quines repercussions té l'ús de poder de mercat sobre el preu dels productes, sobre els beneficis de les empreses i sobre el benestar dels consumidors? Quines per l'eficiència? Què passa quan les decisions individuals de consum o de producció no tenen en compte els costos socials totals de les mateixes? Què són els costos socials? Es pot esperar que els països que contaminen més redueixin unilateralment la contaminació que generen? Quins són els arguments per la provisió per part de l'Estat de determinats bens i serveis, i quines les conseqüències?

1. Competència imperfecta: el cas del monopoli. Equilibri i eficiència. Comparació amb el mercat perfectament competitiu.
2. Competència imperfecta: oligopoli i teoria de jocs, competència monopolística.
3. Competència imperfecta i intervenció pública.
4. Externalitats en el consum i en la producció: concepte, existència i conseqüències. Intervenció pública.
5. Bens privats i bens col·lectius. La provisió pública de bens col·lectius.
6. Els ingressos i la despesa pública.

BIBLIOGRAFIA:

ESCRIBA, F.J., M. SANCHEZ Y J.M. BLANCO, *Elementos de Análisis Económico*, McGraw Hill, 1991.

FISCHER, S. R. DORNBUSCH, R. SCHMALENSEE, *Economía*, Segunda Edición, McGraw Hill, 1991.